

Datum van
inontvangstneming

:

29/06/2018

Zaak C-354/18

Verzoek om een prejudiciële beslissing

Datum van indiening:

30 mei 2018

Verwijzende rechter:

Tribunalul Bacău (Roemenië)

Datum van de verwijzingsbeslissing:

26 april 2018

Appellanten, eisers in eerste aanleg:

■■■■■■■■■■
■■■■■■■■■■

Appellante, verweerster in eerste aanleg:

SC Blue Air – Airline Management Solutions SRL

[OMISSIS]

DE TRIBUNAL BACĂU (rechter in tweede aanleg, Bacău, Roemenië)
SECȚIA A II A CIVILĂ ȘI DE CONTENCIOS ADMINISTRATIV ȘI FISCAL
(tweede kamer, bevoegd in civiele en bestuurs- en belastingzaken)

BESCHIKKING

Openbare zitting van 26 april 2018

[OMISSIS]

Op de rol staat de behandeling van het hoger beroep [OMISSIS] betreffende appellante SC BLUE AIR – AIRLINE MANAGEMENT SOLUTIONS SRL [OMISSIS] tegen appellant ■■■■■■■■■■ ■■■■■■■■■■ en appellante ■■■■■■■■■■ ■■■■■■■■■■ betreffende **claims**, tegen het civiele vonnis [van] [OMISSIS] 4 juli 2017, gewezen door de Judecătorie Bacău (rechter in eerste aanleg, Bacău, Roemenië). [OMISSIS]

[OMISSIS]

DE TRIBUNAL

Overzicht van de feiten

1. Door middel van een op 13 februari 2017 ingediend verzoekschrift hebben [REDACTED] en [REDACTED] SC Blue Air – Airline Management Solutions SRL voor de rechter gedaagd.
2. Hierin is verzocht om verweerster te veroordelen tot het betalen van een bedrag van 437 EUR wegens gederfde inkomsten en 1 500 EUR immateriële schade aan [REDACTED] respectievelijk van een bedrag van 386 EUR wegens gederfde inkomsten en 1 500 EUR immateriële schade aan [REDACTED].
3. In wezen is aangevoerd dat eisers getrouwd zijn en woonachtig zijn in Londen, waar zij in loondienst werkzaam zijn [OMISSIS].
4. Eisers hebben hun vakantie in Roemenië doorgebracht, waarna ze voor de terugreis naar Groot-Brittannië gebruik hebben gemaakt van de diensten van verweerster, van welke bedrijf ze twee vliegtickets voor de route Bacău-Londen hebben gekocht voor 6 september 2016.
5. Bij het instappen kregen eisers te horen dat de vlucht door een ander toestel dan oorspronkelijk gepland zou worden uitgevoerd en dat het vanwege de geringere capaciteit van dit toestel niet mogelijk was om alle passagiers die vliegtickets hadden aangeschaft te vervoeren, zodat hun de toegang tot de vlucht werd geweigerd. [Or. 2]
6. Als gevolg hiervan werden eisers omgeboekt, zodat ze pas op 11 september 2016 in Londen arriveerden, met een vlucht van dezelfde luchtvaartmaatschappij.
7. Eisers hebben aangevoerd dat zij hierdoor materiële schade hebben geleden, namelijk doordat, in het geval van eiseres [REDACTED] een bedrag van 437,23 EUR op haar loon is ingehouden, wat overeenkomt met een week werken, respectievelijk, in het geval van eiser [REDACTED] een bedrag van 386 EUR, wat overeenkomt met drie dagen werken.
8. Verder is aangevoerd dat [REDACTED] te horen heeft gekregen dat er, omdat hij te laat op zijn werk was teruggekeerd, een ontslagprocedure tegen hem in werking zou worden gesteld, wat uiteindelijk op een berisping is uitgelopen.
9. Naar aanleiding van deze gebeurtenissen heeft verweerster aan eisers laten weten dat ieder van hen namens de luchtvaartmaatschappij een gratis ticket kreeg aangeboden, te gebruiken vóór 24 maart 2017.

10. Omdat eisers van mening waren dat de geleden schade groter was dan de waarde van een vervoersbewijs, hebben zij het aanbod afgeslagen.

11. Op 20 oktober 2016 heeft verweerster een nieuwe brief geschreven aan eisers waarin hun, op grond van verordening (EG) nr. 261/2004 [van het Europees Parlement en de Raad van 11 februari 2004 tot vaststelling van gemeenschappelijke regels inzake compensatie en bijstand aan luchtreizigers bij instapweigering en annulering of langdurige vertraging van vluchten en tot intrekking van verordening (EEG) nr. 295/91], een bedrag van 400 EUR per passagier werd aangeboden.

12. Eisers hebben gesteld dat met de toekenning van dit bedrag verordening nr. 261/2004 slechts beoogt de geleden immateriële schade te vergoeden, echter niet de materiële schade die onder het begrip verdere compensatie valt. Eisers zijn van mening dat ze ook recht hebben op vergoeding van de gemiste inkomsten uit arbeid, in de vorm van een verdere compensatie, om welke redenen ze ook dit aanbod van verweerster hebben afgeslagen.

13. In rechte wordt verwezen naar artikel 5, lid 1, en artikel 7, lid 1, van verordening nr. 261/2004, verordening (EG) nr. 2027/97 [van de Raad van 9 oktober 1997 betreffende de aansprakelijkheid van luchtvervoerders met betrekking tot het luchtvervoer van passagiers en hun bagage] [en] artikel 1357 en artikel 1381 van Codul civil (burgerlijk wetboek).

14. Op 23 juni 2017 hebben eisers aanvullende informatie verstrekt waarmee zij hebben aangetoond dat de bedragen die zij in het aanvankelijk door hen gestarte geding hebben gevraagd als vergoeding voor de geleden materiële schade (gederfd loon) foutief zijn aangegeven en dat deze in werkelijkheid 600 GBP voor [REDACTED] respectievelijk 275 GBP voor [REDACTED] bedragen.

15. Verweerster verdedigde zich door erop te wijzen dat zij, overeenkomstig verordening nr. 261/2004, aan ieder van de eisers [een bedrag van] 400 EUR heeft aangeboden, doch dat het niet mogelijk is geweest deze geldbedragen over te maken aangezien eisers hun bankrekeningnummer niet hebben doorgegeven.

16. Zij heeft tevens betoogd dat eisers niet in aanmerking komen voor verdere compensatie, boven de 400 EUR als bepaald in artikel 7, lid 1, onder b), van verordening nr. 261/2004, aangezien zij niet uitdrukkelijk verzocht hadden met grotere spoed vervoerd te worden, met een andere luchtvaartmaatschappij en via een andere route, maar ermee hebben ingestemd om op 11 september 2016 te vliegen.

17. Verweerster stelt dat indien er om een andere route was gevraagd, de luchtvaartmaatschappij naar een alternatieve route zou hebben gezocht via welke eisers hun bestemming konden bereiken.

18. Op 4 juli 2017 heeft de Judecătorie Bacău (rechter in eerste aanleg, Bacău, Roemenië) [OMISSIS] de vordering deels toegewezen zoals deze was ingediend,

verweerster ertoe veroordeeld om aan eiser [Or. 3] ██████████ een bedrag van 400 EUR voor immateriële schade te betalen, verweerster ertoe veroordeeld om aan [eiseres] ██████████ een bedrag van 400 EUR voor immateriële schade te betalen, de overige claims afgewezen en verweerster veroordeeld tot het betalen aan eisers van een bedrag van 1 050 RON voor gerechtskosten.

19. Zowel eisers als verweerster hebben hoger beroep ingesteld.

20. Gezien de noodzaak van uitlegging van enkele bepalingen van verordening nr. 261/2004, heeft de verwijzende rechter het noodzakelijk geacht om meerdere aspecten voor te leggen aan het Hof van Justitie van de Europese Unie (hierna: „Hof”).

21. De verwijzende rechter merkt op dat eisers hebben gevraagd om toekenning van vergoeding van materiële schade wegens gederfd loon in aanvulling op het bedrag van 400 EUR dat de luchtvaartmaatschappij op grond van artikel 7, lid 1, onder b), van verordening nr. 261/2004 heeft aangeboden, aangezien eisers van mening zijn dat dit bedrag van 400 EUR een vergoeding is voor immateriële schade. Dit is van belang aangezien, ingeval de uitlegging van eisers juist is, dezen zowel de toekenning van een bedrag van 400 EUR zouden kunnen claimen als de volledige vergoeding van de geleden materiële schade. Zo niet, zouden zij slechts het verschil tussen het gederfde loon en het door de luchtvaartmaatschappij geboden bedrag van 400 EUR kunnen claimen. Derhalve zal de verwijzende rechter een vraag voorleggen aan het Hof en dit vragen zich uit te spreken *of het bedrag van 400 EUR vastgesteld in artikel 7, lid 1, onder b), van verordening nr. 261/2004 hoofdzakelijk ziet op de vergoeding van de materiële schade, terwijl de immateriële schade dient te worden geanalyseerd in het licht van artikel 12, of dat op grond van artikel 7, lid 1, onder b), hoofdzakelijk de immateriële schade wordt gedekt, terwijl de materiële schade valt onder artikel 12.*

22. Aangezien verordening nr. 261/2004 niet aangeeft wat dient te worden verstaan onder het begrip „verdere compensatie” als bedoeld in artikel 12, zou de verwijzende rechter het Hof willen vragen *„of het bedrag zijnde het gederfde loon dat het bedrag van 400 EUR vastgesteld in artikel 7, lid 1, onder b), te boven gaat, valt onder het begrip ‚verdere compensatie’ waarin artikel 12 voorziet”.*

23. Aangezien artikel 12 van verordening nr. 261/2004 bepaalt dat „[d]e uit hoofde van deze verordening toegekende compensatie op eventuele verdere compensatie in mindering [kan] worden gebracht”, zou de verwijzende rechter twee vragen aan het Hof willen voorleggen, respectievelijk of *„dit artikel van de verordening aldus dient te worden uitgelegd dat het aan de nationale rechter wordt overgelaten of op het op grond van artikel 7, lid 1, onder b), toegekende bedrag in mindering wordt gebracht op de verdere compensatie of dat deze aftrek verplicht is”,* en indien de aftrek van het bedrag niet verplicht is *„wat de elementen zijn op grond waarvan de nationale rechter besluit om het in artikel 7, lid 1, onder b), bedoelde bedrag in mindering te brengen op de verdere compensatie?”*

24. Gelet op het verweer van verweerster in de zin dat eisers op het moment dat hun een vlucht voor 11 september 2016 werd aangeboden, de luchtvaartmaatschappij niet hebben verzocht om een vlucht vóór deze datum voor hen te vinden maar akkoord zijn gegaan met het aanbod van de luchtvaartmaatschappij, wil de verwijzende rechter aan het Hof vragen of „*het voldoen aan de bijstandsverplichting van de luchtvaartmaatschappij op grond van artikel 4, lid 3, en van artikel 8 van verordening nr. 261/2004 inhoudt dat de passagier volledig dient te worden geïnformeerd over al zijn omboekmogelijkheden zoals bepaald in artikel 8, lid 1, onder a), b) en c), van de verordening?*”, „*is het van belang voor het vaststellen van de door de passagiers geleden schade dat deze akkoord zijn gegaan met het voorstel van de luchtvaartmaatschappij om hun een vlucht op 11 september 2016 aan te bieden, hoewel zij ervan uit konden gaan dat ze niet betaald zouden krijgen voor de periode dat ze afwezig waren van hun werk?*”, en „*brengt de verordening voor de passagiers de verplichting mee om te zoeken naar andere mogelijke vluchten naar hun eindbestemming en de luchtvaartmaatschappij te verzoeken te onderzoeken of er plaats is aan boord van deze vluchten of dat de luchtvaartmaatschappij [Or. 4] ambtshalve verplicht is om te zoeken naar de gunstigste optie voor de passagier om deze naar zijn eindbestemming te vervoeren?*”.

25. In het licht van het feit dat de luchthaven die het dichtst in de buurt van Bacău is gelegen, die van Iași, zich op een afstand van ongeveer 120 km bevindt en dat in dit stadium het dossier geen bewijzen bevat waaruit blijkt dat er een andere vlucht naar Londen was vóór 11 september 2016 waarvoor op dat moment plaatsen beschikbaar waren, wil de verwijzende rechter aan het Hof vragen „op wie, op grond van artikel 8 van verordening nr. 261/2004, de bewijslast rust om aan te tonen dat het omboeken bij de eerste gelegenheid is gedaan”.

26. Aangezien in de onderhavige zaak de door eisers gestelde materiële schade het gevolg is zowel van een instapweigering als van het feit dat ze werden omgeboekt voor een vlucht met een interval van 5 dagen, gedurende welke tijd eisers geen looninkomsten hebben gehad, wil de verwijzende rechter tevens aan het Hof vragen of *de schade die het gevolg is van het niet-betalen van het loon doordat de werknemer in de onmogelijkheid verkeerde naar zijn werk te gaan aangezien hij te laat op de plaats van bestemming arriveerde [en] dus van het omboeken, dient te worden geanalyseerd in het licht van het voldoen aan de verplichtingen zoals bepaald in artikel 8 of in artikel 12 met betrekking tot artikel 4.*

Relevante rechtsregels

Verordening nr. 261/2004

Artikel 1

Deze verordening stelt onder de erin genoemde voorwaarden de minimumrechten vast die luchtreizigers hebben bij:

- (a) instapweigering tegen hun wil [...]

Artikel 2

Voor de toepassing van deze verordening wordt verstaan onder:

[...]

- (j) „instapweigering”: weigering om passagiers op een vlucht te vervoeren, hoewel zij zich voor instappen hebben gemeld volgens de voorwaarden van artikel 3, lid 2, zonder dat de instapweigering is gebaseerd op redelijke gronden zoals redenen die te maken hebben met gezondheid, veiligheid of beveiliging, of ontoereikende reisdocumenten;

Artikel 4

- (3) Indien passagiers tegen hun wil de toegang tot een vlucht wordt geweigerd, compenseert de luchtvaartmaatschappij die de vlucht uitvoert hen onmiddellijk overeenkomstig artikel 7, en biedt zij hun bijstand overeenkomstig de artikelen 8 en 9.

Artikel 7

- (1) Wanneer naar dit artikel wordt verwezen, krijgen de passagiers compensatie ten belope van: [...]

- (b) 400 EUR voor alle intracommunautaire vluchten van meer dan 1 500 km, en voor alle andere vluchten tussen 1 500 en 3 500 km;

Artikel 8

- (1) Wanneer naar dit artikel wordt verwezen, krijgen de passagiers de keuze tussen:

- (a) – volledige terugbetaling van het ticket binnen zeven dagen, overeenkomstig het bepaalde in artikel 7, lid 3, tegen de prijs waarvoor het gekocht was, voor het gedeelte of de gedeelten van de reis **[Or. 5]** die niet zijn gemaakt en voor het gedeelte en de gedeelten die reeds zijn gemaakt indien verder reizen in het licht van het oorspronkelijke reisplan van de passagier geen zin meer heeft, alsmede in voorkomend geval,

– een retourvlucht naar het eerste vertrekpunt bij de eerste gelegenheid;

- (b) een andere vlucht onder vergelijkbare vervoersvoorwaarden naar hun eindbestemming bij de eerste gelegenheid; of

- (c) een andere vlucht onder vergelijkbare vervoersvoorwaarden naar hun eindbestemming, op een latere datum naar keuze van de passagier, indien er plaats beschikbaar is.

Artikel 12

(1) Deze verordening is van toepassing onverminderd de rechten van een passagier op verdere compensatie. De uit hoofde van deze verordening toegekende compensatie kan op eventuele verdere compensatie in mindering worden gebracht.

Codul civil

Artikel 1350 – Contractuele aansprakelijkheid

- (1) Eenieder dient de verplichtingen die hij is aangegaan na te komen.
- (2) Wanneer hij zonder geldige reden een dergelijke verplichting niet nakomt, is hij aansprakelijk voor de schade die de wederpartij lijdt en is hij verplicht om die schade te vergoeden, overeenkomstig de wet.
- (3) Tenzij bij de wet anders is bepaald, mag geen van de partijen afzien van toepassing van de regels inzake contractuele aansprakelijkheid door te kiezen voor andere regels die voor haar gunstiger zouden zijn.

Artikel 1530 – Recht op schadevergoeding

De schuldeiser heeft recht op vergoeding van de schade die is veroorzaakt door de schuldenaar en die het rechtstreeks en noodzakelijk gevolg is van het zonder rechtvaardiging niet nakomen van of, in voorkomend geval, het onrechtmatig voldoen aan de verplichting.

Artikel 1531 – Volledige vergoeding

- (1) De schuldeiser heeft recht op volledige vergoeding van de als gevolg van de niet-nakoming geleden schade.
- (2) De schade behelst het feitelijk door de schuldeiser geleden verlies en de door hem gederfde winst. Bij het bepalen van de omvang van de schade wordt ook rekening gehouden met de kosten die de schuldeiser heeft gemaakt, binnen de grenzen der redelijkheid, om de schade te voorkomen of te beperken.
- (3) De schuldeiser heeft recht op vergoeding van de immateriële schade.

Artikel 1533 – Voorspelbaarheid van de schade

[Or. 6]

De schuldenaar is slechts aansprakelijk voor schade die hij heeft voorzien of had kunnen voorzien als gevolg van zijn in gebreke blijven op het moment van het aangaan van de overeenkomst, tenzij hij opzettelijk of door zijn grove nalatigheid in gebreke is gebleven. Zelfs in het laatste geval heeft de schadevergoeding alleen

betrekking op het rechtstreeks en noodzakelijk gevolg van het niet nakomen van de verplichting.

Artikel 1534 – Aan de schuldeiser toe te rekenen schade

(1) Indien de schuldeiser, door zijn onrechtmatig handelen of nalaten, heeft bijgedragen tot het ontstaan van de schade, zal de door de schuldenaar verschuldigde schadevergoeding dienovereenkomstig worden verlaagd. Deze bepaling geldt tevens wanneer de schade deels is veroorzaakt door een gebeurtenis waarvan de schuldeiser het risico op zich heeft genomen.

(2) De schuldenaar is geen schadevergoeding verschuldigd voor enige schade die de schuldeiser met een minimum aan zorgvuldigheid had kunnen voorkomen.

Codul de procedură civilă (wetboek van burgerlijke rechtsvordering)

Artikel 249 – Bewijslast

Degene die in de loop van de rechtszaak een bewering doet, dient deze te onderbouwen, met uitzondering van de gevallen waarin de wet uitdrukkelijk voorziet.

Om deze redenen verzoekt de verwijzende rechter het Hof om een prejudiciële beslissing over de volgende vragen:

[OMISSIS]

[Or. 7]

[OMISSIS] [prejudiciële vragen, herhaald in het dictum]

OM DEZE REDENEN,

WORDT IN NAAM DER WET,

BESCHIKT:

de volgende prejudiciële vragen aan het Hof voor te leggen:

1. Ziet het bedrag van 400 EUR vastgesteld in artikel 7, lid 1, onder b), van verordening nr. 261/2004 hoofdzakelijk op de vergoeding van de materiële schade, terwijl de immateriële schade moet worden geanalyseerd in het licht van artikel 12, of wordt op grond van artikel 7, lid 1, onder b), hoofdzakelijk de immateriële schade gedekt, terwijl de materiële schade onder artikel 12 valt?

2. Valt het bedrag van het gederfde loon dat het in artikel 7, lid 1, onder b), vastgestelde bedrag van 400 EUR te boven gaat, onder het begrip *verdere compensatie* in de zin van artikel 12?

3. Volgens artikel 12, [lid 1,] tweede volzin, „[*kan*] [d]e uit hoofde van deze verordening toegekende compensatie [...] op eventuele verdere compensatie in mindering worden gebracht”. Moet dit artikel van de verordening aldus worden uitgelegd dat het aan de nationale rechter wordt overgelaten of het op grond van artikel 7, lid 1, onder b), toegekende bedrag in mindering wordt gebracht op de verdere compensatie of is deze aftrek verplicht?
4. Indien de aftrek van het bedrag niet verplicht is, wat zijn dan de elementen op grond waarvan de nationale rechter besluit om het in artikel 7, lid 1, onder b), bedoelde bedrag in mindering te brengen op de verdere compensatie?
5. Moet de schade die het gevolg is van het niet-betalen van het loon doordat de werknemer in de onmogelijkheid verkeerde naar zijn werk te gaan aangezien hij te laat op de plaats van bestemming arriveerde doordat hij een andere vlucht moest nemen, worden geanalyseerd in het licht van het voldoen aan de verplichtingen zoals bepaald in artikel 8 dan wel in artikel 12 juncto artikel 4?
6. Houdt het voldoen aan de verplichting van de luchtvaartmaatschappij om bijstand te verlenen op grond van artikel 4, lid 3, en artikel 8 van verordening nr. 261/2004 in dat de passagier volledig dient te worden geïnformeerd over al zijn omboekmogelijkheden zoals bepaald in artikel 8, lid 1, onder a), b) en c), van de verordening?
7. Bij wie ligt op grond van artikel 8 van verordening nr. 261/2004 de bewijslast om aan te tonen dat het omboeken bij de eerste gelegenheid is gedaan?
8. Brengt de verordening voor de passagiers de verplichting mee om te zoeken naar andere mogelijke vluchten naar hun eindbestemming en aan de luchtvaartmaatschappij te vragen te onderzoeken of er plaats is aan boord van deze vluchten of is de luchtvaartmaatschappij ambtshalve verplicht om te zoeken naar de gunstigste optie voor de passagier om deze naar zijn eindbestemming te vervoeren?
9. Is het van belang voor het vaststellen van de door de passagiers geleden schade dat deze akkoord zijn gegaan met het voorstel van de luchtvaartmaatschappij om hun een vlucht op 11 september 2016 aan te bieden, hoewel zij ervan uit konden gaan dat ze niet betaald zouden krijgen voor de periode dat ze afwezig waren van hun werk?

[OMISSIS]